

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De homicidio casuali moraliter commisso, &c. parag. 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. III.

De Homicidio Casuali moraliter commisso, id est orto ex mandato, consilio, &c. datis ad aliud, quam ad Homicidium.

1. Si mandatum, consilium, favor, & similia dentur ad occidendum, pertinent ad homicidium voluntarium, seu directe volitum, de qua re paulo post disputabimus: nunc autem, ubi de casuali homicidio sermo est, agimus de iis casibus, quando, mors alicujus per accidens contingens, ortum habet à mandato, consilio, favore, &c. datis ad aliud, quam ad homicidium.

2. **POISO**, quicquid dicant Suar. a & alii. puto cum Io. b. Præpos. aliisque, similem doctrinam posse servari hic, quæ in homicidio casuali physice patrato servata est. Quare quicumque, præcipiendo, consulendo, hortando, vel alio quovis modo inducit aliam ad actum sive licitum, sive quocunque modo illicitum, qui actus cognoscitur conjungi cum periculo mortis, vel mutilationis tunc sequuta morte, vel mutilatione, erit irregularis, quando non cavet sufficienter, ne sequeretur. At, si ejusmodi periculum amovisse prudenter censeatur, securum homicidium ipsi non imputabitur, eundemque nulla Irregularitas afficiet. Patet hæc regula ex supradictis. Censendus autem est sufficienter præcavisse, si homini prudenti, & cauto, si in talibus circumstantiis, si sub tali modo agendi, actus mandetur, ut quilibet prudens judicare e possit, homicidium nullum, mutilationem nullam fore pavendam.

3. Hinc, si Ludimagister, etiam discipline causa, jubeat discipulum iratum, & audacem verberari, quamvis à viro cauto, & prudenti, non effugiet Irregularitatem, si audax ille discipulus aliquem occidit. Simili modo, nec effugiet, qui puerum incautum mittat ad quarum ad puteum non circumseptum, & qui præcipiat, vel det consilium homini inexperto, vel mulieri, ut per tegulas, vel loca periculosa inambulet, quamvis prædictus moneat de periculo, proclametque, ut caute faciant. Pari item modo, si suadeas, vel mandes, ut Petrus v. g. aliquid faciat, v. gr. ut non fugiat, ut obstat rixanti, ut inear

Duellum, unde prudenter periculum madit occisionis alterutrius. Irregularis eris, & quidem ex homicidio casuali, si mortem non intendebas; voluntario, si illam intendisti. Ratio prædictorum est, quia in his periculum prævidisti (ut supponimus) nec tamen sufficienter illud præcavisti.

4. Hinc contra, si quid jubeas, vel mandes, unde nullum periculum mortis prudenter suspicari potes, nullam Irregularitatem incurres, ut, si scienti natare suadeas, ut naret, si fugienti hostes, jubeas sistere, prudenter ex circumstantiis putans, hostes remissuros mortem sese dediti, si navim vento percussam jubeas, potius in alium vela facere, quam juxta litus evidenti periculo in scopulos, vel in Syrtis impingendi, illam exponere. In his enim, & similibus casibus, si aliqua sequeretur mors, merè per accidens sequeretur, cum tu prudenter egeris, Irregularitatemque timere non debes.

5. Hinc denique, si consilium dedisti Joanni, v. gr. ut Furtum, vel Adulterium committeret, ex quo prævidebas ipsum capite plectendum, vel, si consilium dedisti Bertæ v. gr. ut per tectum ad adulterium committendum deambularet, unde cadens abiit in præceps, distinguendum ex dictis est. Nam, si sint tales circumstantiæ, ut hic, & nunc illæ actiones, sint conjunctæ cum probabili periculo mortis, Irregularis eris, morte secuta, quia tunc peccas etiam contra Justitiam circa materiam homicidii in illo imprudenti consilio. Si secus, non eris, quia solum peccas contra alias virtutes, quod solum potuit docere Gibalinus, ad dum docuit, prædictos Irregulares non esse.

6. Quid autem resolves in sequentibus quatuor casibus?

Primus Casus. Antonius mandavit Cæsari, ut occideret Joannem hominem satis debilem, sed evenit, ut Joannes, quamvis viribus Cæsare inferior, occideret ipsum Cæsarem, est ne Irregularis Antonius ex homicidio casuali commissio ex suo mandato?

7. Respondeo, Bonacina, b aliique probabiliter putant, non esse Irregularem, quia sufficienter Antonius periculum Cæsaris cavet dum illum cognovit Joanne fortiorem. Confirmari potest ex mox dicendis n. 10.

Navarrus c tamen probabiliter item, a

liique putant, esse Irregularem, quia

H 2 id est

a Gibal. c. 4. de Irreg. q. 2. n. 19.

b Bonac. de Conf. d. 7. n. 17.

Henr. l. 14. c. 16. n. 1.

Diana p. 2. tr. 15. ref. 17.

c Nav. Cou. ap. Dian. l. c. 10. Pra-

pos. l. c. Coninch. de

Sacr. d. 18. dub. 8. n. 68.

Aul. de Conf. p. 7. dis. 6. sec. 2.

du. 5. concl.

du. 5. concl.

du. 5. concl.

id est Antonius scire debebat, unde scivisse, vel saltem dubitasse praesumitur, in eiusmodi occasionibus solere agnum, ad se defendendum, audaciam Leonis inducere; quare sola cognitio imbecillitatis Joannis eum excusare non poterit. Excusaretur tamen in foro conscientiae, si nihil prorsus dubitasset de morte, vel, si mandavit, ut Joannes occideretur eminus seculo, vel sagitta, vel à tergo ita, ut prudenter omne periculum fuisse amotum judicaretur.

7. *Secundus Casus.* Antonius mandat Petro, ut occidat Titium Petro aequalem in viribus, vel idem suadet, ut Duellum cum eodem Titio committat. Contingit autem, ut ipse Petrus, praeter voluntatem, expectationem Antonij, occidatur, eritne Antonius Irregularis?

9. Respondeo. Prima sententia affirmat, a Sauroque ab haec non esse recedendum, sive speculative, sive in praxi, docet Suarius. Loquitur autem de consilio, sed eadem certe est ratio de mandato, vel similibus. Ratio est, inquit, quia absolute loquendo, tunc vacas rei illi citae, & ex se periculosa, quae enim ratio periculosa tibi esse potest ad mortem, quam aequalem aggredi, vel singulari certamine cum eodem pugnare;

10. Secunda sententia b negat, saltem in foro conscientiae, idque etiam, si probabiliter dubitaverit Antonius, Petrum Mandatarium exponi vitae periculo. Ratio est, inquit, quia aliud est, occidere, vel mandare, ut quis occidatur, aliud exponi quempiam periculo, ut occidatur. quamvis ergo consilium, seu mandatum de occisione activa, ut ita loquamur, trahat Irregularitatem; non tamen Irregularitatem trahit consilium, vel mandatum de se exponendo ad periculum, ut occidatur, quia de hoc nullum Jus extat, ut inter ceteros notat Jo. Prapostivus modo citatus. Sanè prior sententia probabilis est, de posteriore judicet Lector.

11. *Tertius Casus.* Mandavi tibi, ut occideres Caium, tu vero occidisti per errorem Sempronium, imputabitur ne hoc homicidium tanquam casuale tibi?

12. Respondeo. Id colligetur ex dicendis mox de Irregularitate ex homicidio voluntario parag. 7. num. 29. & §. 8. num. 11.

13. Denique in quarto casu amovendus mihi fuit ab amico nimis meticuloso scrupulus,

quo timebar, ne, dum persuaderet cuidam perfectionem Iodcam ad fidem praedicandam, si hic ab Infidelibus esset occisus, ipse amicus reus esset homicidij casualis, atque adeo Irregularitatem incurreret.

14. Dixi. Idem ergo multo magis timendum esset illi, qui suaderet Fidelem, ut fidem custodiens, obsteret Tyranno Infideli, unde praevideri facile posset, Fidelem esse à Tyranno occidendum, Verum, à page à te timor iste, neque enim putandum a est, Ecclesiam vel Irregularitatem illum multare, qui animat, erigitque Fideles ad fidem tam gloriose defendendam, vel ad eandem per exterarum nationum Gentium disseminandam. Vide paulo inferius §. 8. n. 39.

De dubitante, an suum mandatum, &c. concurrerit ad Homicidium egi superius universaliter c. 5. §. unico à n. 11.

§. IIII

De Irregularitate ex morte infirmi praeter voluntatem Medicorum, vel Assistentium.

1. **H**is universaliter expeditis, remanent tria, de quibus multae solent dubitationes occurrere, nam propterea fuerunt hic separatim afferenda. Illa autem sunt primo, de morte occasione infirmi, de qua in hoc quarto paragr. Secundo, occasione Aduerij. Tertio, occasione subitaneae rixae, de quibus in paragr. quinto, & sexto.

Medicus Physicus.

2. Medicinam duplicis generis facimus: Physicam vocamus alteram, quae infirmis sine incisione, vel adustione remedia comparitur. Haec sane, nec b Laicis, nec Clericis, nec Monachis interdicta invenitur in jure. Alteram appellamus Chirurgicam, quae scilicet incisione utitur, & ad usum, cuiusque usus, tum Monacho, tum Clerico in Sacris prohibitus est. Hujus autem Probationis explicationem pete distinctius à Diana. d

3. Quoad priorem ergo Affero Primo, Medicum Physicum, nec peccare, nec fieri Irregularem, si, cum sit arte peritus, infirmis vacat, deque utilibus, noxiisque monet juxta artis Canones, praecipitque, quamvis plerisque ex dictis infirmis mors,

præ-

a Sauro
quae sitat.
sequitur q.
Castrop. d.
6. de Conf.
p. 15. §. 2. v.
§. citat q. ite
Bonacin.
& Coninc.
b Vasq.
quam se-
quitur, ei-
tat q. Gasp.
Hurr. de Ir-
regul. d. 2.
diff. 6. num.
22. Turr.
de Conf. h.
8. d. 63. dub.
4. In li. 11.
10. Propos.
q. 5. de Ir-
regul. n. 78.
Henr. l. 14.
c. 16. Delu.
go de Iust.
d. 19. n. 40.
n. consi-
pna san-
tum foro.

a Coram,
in Clem. 7.
Farrus p.
2. §. 5. n. 6.
Vgl. de Ir-
regul. c. 16. §.
7. n. 1.

b Sauro
Cens. d. 7. §.
6. num. 11.
c C. sen-
tentiam,
Ne Cler.
vel Mon.
chi.
d Diana
p. 11. n. 77.
ref. 8.

e Sauro
Cens. d.
6. n. 1.